

MAKALÖSA
FÖRÄLDRAR

♣ barn

Strategisk treårsplan för Sveriges Makalösa Föräldrar 2020-2023

Sveriges Makalösa Föräldrar

Vi stärker ensamstående föräldrar och deras barn

Sveriges Makalösa Föräldrar (SMF) är en intresseorganisation för ensamstående föräldrar och deras barn.

Vi synliggör ensamstående föräldrar och deras barn i samhället genom kunskapsförmedling, påverkansarbete och opinionsbildning. Vi arbetar aktivt för ett jämställt föräldraskap där alla föräldrar är lika viktiga och barnen får goda uppväxtvillkor. Vi erbjuder meningsfulla verksamheter för ensamstående föräldrar och deras barn genom våra lokalföreningar och familjenätverk i hela Sverige. Med stöd, utbildning, erfarenhetsutbyte och gemenskap. Ensamstående föräldrar och barn kan stärka och hjälpa varandra.

Sveriges Makalösa Föräldrar är en rikstäckande intresseorganisation med lokalföreningar och familjenätverk runt om i landet. Vi har funnits sedan 1996 och riksförbundet finns i Stockholm. Vi är en religiöst och partipolitiskt obunden organisation.

Våra medlemmar kan vara ensamstående på heltid, deltid, ha barnen varannan vecka eller helg, varit ensamma från start, eller valt att skaffa barn på egen hand. Gemensamt för våra medlemmar är att de inte bor ihop med sina barns andra förälder. Alla är välkomna!

Lokalföreningarna och familjenätverken ordnar olika aktiviteter. Det kan vara allt från läger, skridskoåkning, biobesök, lekplatsträffar, matlag och grillning i skogen för föräldrar och barn, till after work för vuxna eller midsommarfest. Vissa lokalföreningar ordnar också självhjälpgrupper, där man pratar om olika teman, t ex hur det är att vara tonårsförälder eller hur man får ekonomin att gå ihop.

Mer information om vår verksamhet finns på vår hemsida, makalosa.org.

Varför finns vi?

Levnadsvillkoren för ensamstående föräldrar och deras barn är sämre än för barn och föräldrar i kärnfamiljer. Många barn lever i barnfattigdom och konflikter försvårar kommunikationen mellan föräldrarna och påverkar barnen och deras hälsa. Samhället bör utformas så att ensamstående föräldrar och deras barn har goda levnadsvillkor, utifrån ett jämställt föräldraskap och Barnkonventionen. Barn har rätt till båda sina föräldrar.

Vårt övergripande mål

Det övergripande målet för Sveriges Makalösa Föräldrar är att ensamstående föräldrar och deras barn ska ha goda förutsättningar i samhället och att barnen har rätt till sina föräldrar. Vi arbetar förebyggande för det vi benämner vårdnadsfred och en god kommunikation mellan föräldrar och barn.

- ✓ *Vi skapar bättre förutsättningar för ensamstående föräldrar och deras barn genom lokalt föräldrastöd.*
- ✓ *Vi synliggör och stärker ensamstående föräldrar och deras barn i samhället genom utbildning, kunskapsförmedling, påverkansarbete och opinionsbildning. Vi är en nödvändig röst för ensamstående föräldrar och deras barn.*
- ✓ *Vi arbetar aktivt för ett jämställt föräldraskap där alla föräldrar är lika viktiga och barnen får goda uppväxtvillkor.*

Våra verksamhetsmål

1. Vi skapar bättre förutsättningar för ensamstående föräldrar och deras barn genom lokalt stöd.

Vi erbjuder meningsfulla verksamheter för ensamstående föräldrar och deras barn genom våra lokalföreningar och familjenätverk i hela Sverige. Med stöd, utbildning, erfarenhetsutbyte där gemenskap främjas.

Målgrupp:

Målgruppen är SMFs sju lokalföreningar och familjenätverk, inklusive deras medlemmar och deras barn. Dessutom vill SMF nå fler medlemmar genom riktade aktiviteter.

Konkreta mål:

- Etablera en ny lokalförening per år.
- Starta matlag, självhjäpsgrupp eller annan social gruppaktivitet i samtliga lokalföreningar, minst två per år.
- Utbilda och stötta lokalföreningarnas styrelser.
- Värva minst 100 nya medlemmar per år genom riktade aktiviteter.

Aktiviteter:

- Stärka lokalföreningarnas arbete och utveckling genom kontinuerligt stöd till, och dialog med, lokalföreningarnas styrelser samt stimulera erfarenhetsutbyte mellan lokalföreningarnas styrelser.
- Ta fram stödpaket för medlemsvärning och välkomnande av nya medlemmar (både nationellt och lokalt i samarbete).
- Erbjud finansiering och stöd till lokalföreningarna för start av matlag, självhjäpsgrupper eller annan social gruppaktivitet.
- Arbeta aktivt för att etablera nya lokalföreningar och erbjuda starthjälp för deras styrelser. I starthjälpen ingår utbildning i styrelse- och valberedningsarbete.
- Arbeta aktivt för att stötta familjenätverkens utveckling att bilda lokalföreningar.
- Erbjud kontinuerlig kontakt mellan riksförbundet och lokalföreningarnas styrelser där styrelseutbildning kan ingå.

Förväntat resultat:

Fler medlemmar och fler lokalföreningar ger ökade möjligheter till stöd, utbildning, erfarenhetsutbyte och gemenskap för ensamstående föräldrar och deras barn.

Genom matlag och självhjäpsgrupper får utsatta föräldrar och barn, ofta med svag ekonomi, hjälp av varandra och därigenom bättre livsvillkor och gemenskap.

Förbättrad gemenskap genom sociala gruppaktiviteter.

Genom fler lokalföreningar och utveckling av familjenätverken ökar närvaron lokalt i Sverige, det stärker verksamheten och därmed möjligheten att skapa bättre förutsättningar för ensamstående föräldrar och deras barn.

Stärka medlemmar i sitt föräldraskap.

Genom att vi arbetar förebyggande och socialt stödjande med självhjäpsgrupper stimulerar vi medlemmarnas eget ansvarstagande och använder den samlade kompetensen.

Utvärdering/uppföljning:

SMFs verksamhet leds av generalsekreteraren som följer upp med varje enskild lokalförening minst två gånger per termin. Generalsekreterarens arbete följs upp regelbundet och kontinuerligt av SMFs styrelse, minst fyra gånger per år. Verksamheten kvalitetssäkras i form systematisk uppföljning från styrelsens håll och rent praktiskt används verktyg såsom ett

årshjul (en arbets- och uppföljningsplan) där aktiviteter planeras och följs upp löpande. Avvikelser från plan eller budget kan därmed snabbt adresseras. Styrelsens ordförande har vidare en löpande dialog med generalsekreteraren mellan styrelsemöten. Styrelsens arbete granskas i sin tur av årsstämman där rapport om årets aktiviteter avges och ansvarsfrihet beviljas.

Specifikt följs verksamhetsmål nr 1 upp genom en årlig medlemsenkät, samt i SMFs kontinuerliga verksamhetsuppföljning på styrelsemöten.

2. Vi synliggör ensamstående föräldrar och deras barn i samhället genom utbildning, kunskapsförmedling, påverkansarbete och opinionsbildning.
Vi är en nödvändig röst för ensamstående föräldrar och deras barn.

A. Vi samlar och förmedlar kunskap och fakta om ensamstående föräldrar och deras barn för att kunna påverka och stärka SMF som remissinstans.

Målgrupp:

Beslutsfattare, politiker, myndigheter, andra ideella organisationer, media m.fl.

Konkret mål:

- Ta fram en kunskapsbank med fakta om ensamstående föräldrar och deras barns levnadsvillkor och förutsättningar med källhänvisningar och genom egna studier.

Aktiviteter:

- Omvärldsbevakning, insamling och sammanställning av fakta, presentation av fakta.
- Genomföra en årlig medlemsenkät.
- Integrera faktaförmedling i förbundets samlade kommunikations- och påverkansarbete.
- Besök hos politiker och relevanta organisationer och myndigheter för påverkansarbete.

Förväntat resultat:

Ökad kunskap om levnadsvillkor för ensamstående föräldrar och deras barn.

Genom aktuella och relevanta faktauppgifter om levnadsvillkoren för ensamstående föräldrar och deras barn generellt, samt för våra medlemmar, stärker vi vår förmåga att påverka och väcka opinion. Det gör att vi på sikt kan bidra till bättre förutsättningar för ensamstående föräldrar och deras barn på samhällsnivå.

Utvärdering/uppföljning:

SMFs verksamhet leds av generalsekreteraren som följer upp med varje enskild lokalförening minst två gånger per termin. Generalsekreterarens arbete följs upp regelbundet och kontinuerligt av SMFs styrelse, minst fyra gånger per år. Verksamheten kvalitetssäkras i form systematisk uppföljning från styrelsens håll och rent praktiskt används verktyg såsom ett årshjul (en arbets- och uppföljningsplan) där aktiviteter planeras och följs upp löpande. Avvikelse från plan eller budget kan därmed snabbt adresseras. Styrelsens ordförande har vidare en löpande dialog med generalsekreteraren mellan styrelsemöten. Styrelsens arbete granskas i sin tur av årsstämman där rapport om årets aktiviteter avges och ansvarsfrihet beviljas.

Vi följer upp verksamhetsmål 2 A specifikt genom att mäta antal remissförfrågningar över tid, genom omvärlds- och mediebevakning, genom besök hos politiker för att säkerställa vår relevans, samt kontinuerligt i vår verksamhetsuppföljning på SMFs styrelsemöten.

B. Vi driver påverkansarbete och opinionsbildning för att skapa bättre förutsättningar i samhället för ensamstående föräldrar och barn.

2020 blir Barnkonventionen lag, men för barn till ensamstående föräldrar finns det mycket kvar att göra när det gäller förutsättningarna i samhället. Inom vissa områden ligger lagstiftning och bidragsformer efter. Mycket av dagens familjepolitik utgår från ett föräldratänk från den tiden då mödrarna hade ensamansvar för barnen.

Två av tio familjer har en ensamstående förälder, oftast en ensamstående mamma. För årtionden sedan när familjepolitiken etablerades var barnen kvinnans egendom, barnen bodde hos kvinnan och hon hade den lägsta inkomsten. Sedan dess har samhället utvecklats och båda föräldrarna ska vara lika viktiga. Men så är det inte, verkligheten släpar efter.

Det här anser vi att våra politiker behöver göra:

- **Inför dubbel folkbokföring för barn till separerade föräldrar**
Idag kan barn till separerade föräldrar med gemensam vårdnad och växelvis boende endast vara folkbokförda på en adress, hos den ena föräldern. Om samhället menar allvar med ett jämställt föräldraskap bör barn kunna vara folkbokförda på två adresser vid gemensam vårdnad. Det skulle vara en signal från samhället att alla föräldrar är lika viktiga och förväntas ta lika stort ansvar för sina barn. Det skulle då även vara möjligt för båda föräldrarna att få bostadsbidrag. Idag är signalen från samhället att det ska finnas en försteförälder och en andreförälder.

- **Se över bostadsbidraget för växelvist boende**

Det bostadsbidrag vid växelvist boende som infördes 1 mars 2018 bör omprövas. Det slår hårt mot föräldrar med låg inkomst och främjar inte goda uppväxtvillkor för barnen. För en förälder (oftast en mamma) med låg inkomst och underhållsbidrag är dagens situation ett ekonomiskt hinder för att gå över till växelvist boende.

- **Se över bostadsbidraget i stort**

Bostadsbidraget för ensamstående med barn bör också ses över när det gäller maxbelopp och inkomstgräns. Maxhyran som ligger till grund för beräkningen av bostadsbidrag är 5 900 kr för en tvåbarnsförälder, beloppet har inte höjts sedan 1996. Riksgenomsnittet för hyran för en liten trea (70 m²) är 6 440 kr. Ända sedan 1997 har inkomstgränserna i bostadsbidraget legat på samma nivå. Samtidigt har löner och priser stigit och en allt mindre andel har kunnat få bostadsbidrag. Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar, oftast kvinnor. Att höja bostadsbidraget för barnfamiljer skulle vara en insats som minskar barnfattigdomen och bidrar till bättre levnadsvillkor för ensamstående med barn.

Var femte ensamstående mamma lever med låg inkomststandard dvs med mindre än 16 800 kr per månad (en vuxen och två barn). Det är därför bråttom att se över bostadsbidraget.

- **Förebygg och förhindra vårdnadstvister**

Varje år berörs nästan 60 000 barn av föräldrars separation. En vårdnadsprocess i domstol kan behöva inledas. Svåra och långvariga konflikter mellan föräldrarna får negativa konsekvenser för barns hälsa och utveckling. Vårdnadstvister kostar också mycket pengar. För att minska lidandet hos barnen och föräldrarna behöver samhället ta ett samlat grepp och öka de förebyggande insatserna så att vi får vårdnadsfred istället. I Finland finns en modell som skulle kunna användas i Sverige. Där kan föräldrarna välja att träffa en jurist och en psykolog i stället för att gå till domstol.

Ett annat exempel är en advokatbyrå i Stockholm som med lyckat resultat har använt sig av medling som alternativ konfliktlösningsmetod.

- **Gemensam vårdnad direkt**

SMF anser att vårdnaden bör bli gemensam per automatik vid bekräftandet av faderskap och föräldraskap. Om en eller båda föräldrarna anser att vårdnaden inte skall vara gemensam ska de vara hänvisade till möjligheten att genomgå en vårdnadsprocess. En sådan ordning skulle vara mer modern och ligga mer i linje med hur vårdnaden regleras för det fall att föräldrarna är gifta.

Nu är det dags att undanröja hindren för jämställt föräldraskap för ensamstående. För ett modernt, jämställt föräldraskap för barnens bästa.

Målgrupp:

Beslutsfattare, politiker, myndigheter, andra ideella organisationer, media m.fl.

Konkret mål:

En handlingsplan tas fram för de frågor vi driver.

Aktiviteter:

- Möten och debatter med andra relevanta organisationer med gemensamma intressen.
- Aktiviteter kan vara debattartiklar, medverkan i Almedalen, deltagande i seminarier och konferenser, kommunikations- och medieaktiviteter, kontakter med politiker och myndigheter.
- Samarbete sker med andra aktörer.
- Kontinuerlig uppföljning av möten och påverkansarbete ingår i arbets- och uppföljningsplan som etableras för att bibehålla aktualitet och relevans i frågor som drivs av SMF.

Förväntat resultat:

Ökad kunskap om levnadsvillkor för ensamstående föräldrar och deras barn

Bättre och levnadsvillkor för ensamstående föräldrar och deras barn.

Ett mer jämställt föräldraskap för ett mer jämställt samhälle.

Förbundet ska bli mer aktivt som remissinstans i för oss relevanta frågor.

Utvärdering/uppföljning:

Hur vi följer upp detta mål anges i handlingsplanen. Handlingsplanen följs upp i vår årliga verksamhetsuppföljning.

SMFs verksamhet leds av generalsekreteraren som följer upp med varje enskild lokalförening minst två gånger per termin. Generalsekreterarens arbete följs upp regelbundet och kontinuerligt av SMFs styrelse, minst fyra gånger per år. Verksamheten kvalitetssäkras i form systematisk uppföljning från styrelsens håll och rent praktiskt används verktyg såsom ett årshjul (en arbets- och uppföljningsplan) där aktiviteter planeras och följs upp löpande. Avvikelser från plan eller budget kan därmed snabbt adresseras. Styrelsens ordförande har vidare en löpande dialog med generalsekreteraren mellan styrelsemöten. Styrelsens arbete granskas i sin tur av årsstämman där rapport om årets aktiviteter avges och ansvarsfrihet beviljas.

Specifikt följs verksamhetsmål 2 B upp genom att generalsekreteraren (som huvudsakligen utför eller leder arbetet under 2 B) skapar en specifik arbets- och uppföljningsplan som löpande rapporteras till SMFs styrelse.

3. Vi är ett effektivt förbund

Målgrupp:

Medlemmar, stödmedlemmar, lokalföreningarnas styrelser, familjenätverk, familjecentraler, samarbetspartners, myndigheter, politiker, media, andra organisationer.

Konkreta mål:

- Vi är en aktiv remissinstans.
- Vi genomför och utvecklar vår verksamhet genom en aktiv samverkan och en genomtänkt kommunikation.
- Vi utvecklar vårt samarbete med viktiga samarbetspartners.
- Vi söker finansiering för att ytterligare stärka vår lokala verksamhet och genomföra övergripande projekt.
- Styrelsearbetet och kanslifunktionen effektiviseras för att utveckla vårt arbete med mål- och resultatstyrning, digitalisering och andra aktiviteter.

Aktiviteter:

- Svara på aktuella remisser.
- Ta fram en årlig samverkans- och kommunikationsplan för att uppfylla verksamhetsmålen i den strategiska treårsplanen.
- Starta ett aktivt samarbete med familjecentralerna på de orter där vi har lokalföreningar.
- Göra ansökningar hos fonder och stiftelser för att ytterligare stärka lokalföreningarna och SMF.
- För varje verksamhetsår ta fram, införa och utvärdera ett årshjul för styrelsearbetet.

Förväntat resultat:

Genom att vara remissinstans är vi en nödvändig röst för makalösa föräldrar och deras barn och påverkar samhällets utveckling. Fler remissvar görs och SMF kan lägga tillräcklig tid på varje för att kunna ge meningsfull och relevant feedback till frågeställarna.

En effektiv verksamhet som stöttar måluppfyllelsen och därmed skapar bättre förutsättningar för ensamstående föräldrar och deras barn.

Genom samarbete med andra organisationer får vi en kontaktyta som gagnar vårt långsiktiga resultat, både lokalt och nationellt. Då kan vi jobba mer förebyggande och socialt stödande i dialog med dessa.

Genom ytterligare finansiering via fonder och stiftelser kan vi ytterligare utveckla och stärka verksamheten.

Ett effektivt styrelsearbete med fokus på strategisk utveckling samt mål- och resultatstyrning.

Utvärdering/uppföljning:

SMFs verksamhet leds av generalsekreteraren som följer upp med varje enskild lokalförening minst två gånger per termin. Generalsekreterarens arbete följs upp regelbundet och kontinuerligt av SMFs styrelse, minst fyra gånger per år. Verksamheten kvalitetssäkras i form systematisk uppföljning från styrelsens håll och rent praktiskt används verktyg såsom ett årshjul (en arbets- och uppföljningsplan) där aktiviteter planeras och följs upp löpande. Avvikelser från plan eller budget kan därmed snabbt adresseras. Styrelsens ordförande har vidare en löpande dialog med generalsekreteraren mellan styrelsemöten. Styrelsens arbete granskas i sin tur av årsstämman där rapport om årets aktiviteter avges och ansvarsfrihet beviljas.

Vi följer upp verksamhetsmål 3 genom den arbets- och uppföljningsplan som etableras för målet och rapporteras till SMFs styrelse.

Vi kommer också att:

- Räkna och registrera antal deltagare i olika aktiviteter uppdelade på könstillhörighet där det är relevant
- Samla in och skriva ned berättelser om förändringar
- Dokumentera metoder som vi har använt, t ex kursmaterial
- Föra en löpande loggbok för verksamheten. t ex en dagbok
- Genomföra en intern utvärdering, t ex brukarundersökning

Den strategiska treårsplanen förnyas årligen

Den strategiska treårsplanen är en rullande plan och revideras årligen utifrån de aktuella förutsättningarna. Den följs upp årligen.

Denna plan beslutades av förbundsstyrelsen 2019-09-08.